

Gün var əsrə bərabər

(roman şiresi)
Çingiz Aytmatova

Özəyi sarı dünyanın
Sarı özəyi.
Burada kəsildi göbəyi
insan oğlunun,
bu torpağa atıldı...

Özəksiz –
göbəksiz adamlar,
köməksiz adamlar üçün
burada yazdılar qanunları,
burada qoydular qadağaları...

Sonra da
şərqdən qərbə,
qərbdən şərqə şütüyən qatarlar
buradan yaydılar yasaqları.

Haşiyə:

Nəzərə alın ki,
fikir
roman müəllifinindir.
Bir şeyi də unutmayın:
İlk insanın nə zaman,
harada yaranması;
qanunların ilk dəfə
harada yazılması
sujetdə baş xətt deyil.
Heç əslində, əsərdə
"Paritet" də
prioritet deyil.

Əsas olan odur ki,
insanlar yarandı.
İnsanlar özlərindən,
yasaqlardan ibarət
qaydalar yaratdılar,
qanunlar yazdılar.
Sonralar,
qanunların yaratdığı hələdə
əsir oldu adamlar.

Epiloq.

Özəyi sarı dünyanın
Sarı özəyi.
Burada qopdu hələdən
insan,
onun dəvəsi
və köpəyi.

Qaçdılar çöl uzununu,
özəklərinə sarı –
göbəkərinə sarı.

Dəvənin dərisindən
papaq geymiş adamlar,
onları tutsaydılar
hələ taxacaqdılar,
insanın başına –
beynə,
dəvənin burnuna,
köpəyin boynuna.

Yanvar, 2014

Bir səhər

1.

Hər axşam işdən dönüb,
saçlarının içindən
nəfəsimi dərdim.
Səni başdan-ayağa
gül kimi iyləyirdim.

Sxılardın köksümə.
Susardıq...
Darıxdıq.
Bəzən heç nədən küsüb,
heç nədən barışdıq.

Necə də yaraşırıdım
sən mənə, mən də sənə.
Necə də oxşayırdım
sən mənə, mən də sənə...

Gül kimi yaşayırdım,
gülüm,
gül kimi.

2.

O səhər
dilinə bir tikə söz vurmamış,
adımı çağırıdın.
Durub başım üstə baxırdın
oğrun-oğrun,
gizlicə.

Durub oturdum;
yorğun,

Sən günçixanda qalacaqdın –
özünə gün ağlamağa.

Mart - aprel, 1999

***

Beşikdə layla ağlar,
yatanları oyatmaz.
... Dərdini qundaqlayar,
dərdi laylaya yatmaz.

Ayağının altına
saçı salama gələr.
Yarı ağ, yarı qara
günlərini hörükler.

Adama gələr, vallah,
adama gələr...
səssizliyi evinin,
körpə qiğıltısına

hiçqirtisi eşidilir.
O məktublar...

... Dayan görüm...
Aman Allahım...
açar!...
... Demək, sən də oxudun
o şanlı məktubların
qəmli gündəliyini.
Demək sən də oxudun
oxunmuş ürəyimi.

Epiloq

Döşəmə,
divar,
tavan –
hər tərəf,
hər yan
qan.
Divardan asılan
kəfki saati
yayı dartılan
ürək kimi döyünür.
İnanmayacaqsan
amma,
səni düşünürəm,
tək səni.
Bilirəm dənəcəksən...
Sadəcə,
düşünürəm,
görəsən
necə çıxı bilmisən
ürəyimin
dağıntıları altından.

Noyabr, 2014

***

Körpə qoxusuna bələni
istifadə müddəti bitmiş sevgilər.
Dünya boyda sevgidən
əlində bir qucaq qalır...

Can alır...
can alır can verdiklərin.

Atılmışlar

Üz-gözündə öpüş yeri -
dodaq yeri;
ürəyində ocaq yeri;
başı küllülər -
siqaret kötökləri.
Sümrülüb,
hara gəldi atılmışlar.

... Baxın,
siqaret kötöklərini
bu adamlar -
atılmışlar.

Səndən sonra

Ağ-qara gözlərinin
rəngli fotosəkili
asılacaq yaxalığımdan.

... Bir də,
ürəyimin ən gözəl,
ən görkəmli yerində
daş lövhə asılacaq.
Və orada yazılacaq:
" Filankəs
filan ildə,
burada yaşamışdır."

Avqust, 2008
Usta Veysəl

yuxulu gözlərin uzandı yerimə.

yerikləyən gəlinin.

Baxışların o səhər,
dammışdı ürəyimə.

3.

O səhər,
ağız dolusu
söz də atdın dalımca –
dilini tutduqca.

O səhər
baxışların küreyimdə,
birtəhər,
əyilə-əyilə
çıxdım qapının ağzından.

(Mən qapıdan çıxanda,
sən pəncərədən baxırdın.
Həyat qapısı çölündə çıxıranda,
sən içində çıxırdın.)

O səhər
mən günbatana gedirdim –
günümlü keçirməyə,
günümlü batırmağa.

Xarabalıq

Döşəmə,
divar,
tavan –
hər tərəf,
hər yan
qan.
Qan içindədir divardan
xəritə kimi asılan
bütöv Azərbaycan.
Kəlmə-kəlmə dərisi soyulan
şair heykəllərinin,
ahından tutuşan söz
hələ də üstülənir.
Burada ən gözəl rəsm əsəri
ən kədərli muğam üstündə bəstələnir.
Künce qoyulmuş
siyirməsi açıq qalan dolabdan
hörmətli,
unudulmaz məktubların